INFO TRENČÍN
informačné noviny
samosprávy Mesta Trenčín

Tématické číslo Ročník VI. 14. október 2004

Návrh plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Základ pre budúce smerovanie mesta

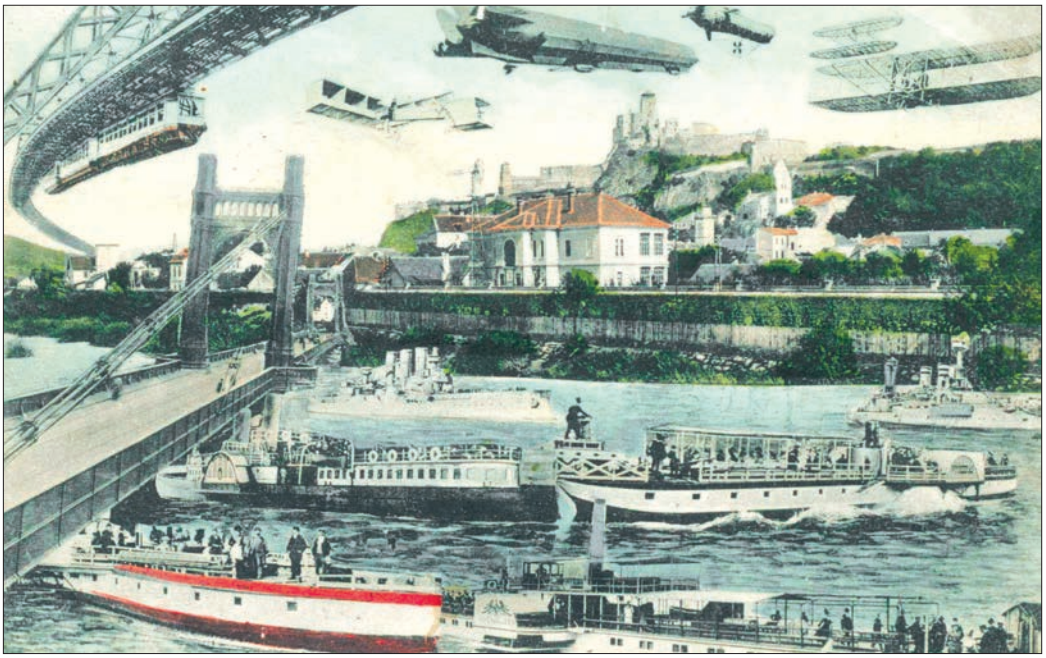

Každé mesto, Trenčín nevynímajúc, musí mať svoju víziu, smerovanie do budúcnosti. V tomto procese zohrávajú najdôležitejšiu úlohu dva dokumenty – územný plán mesta a plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) mesta. Územný plán má Trenčín spracovaný od roku 1998 a každých 5 rokov sa novelizuje. Mestu chýba plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja, strategický dokument, ktorým by sa mali riadiť aj nasledujúce poslanecké garnitúry. Prijatie PHSR je jedným z kritérií, ktoré musia byť splnené ak chce mesto čerpať prostriedky z Európskej únie (EÚ). V súlade s ním potom musí byť každá aktivita, na ktorú samospráva žiada finančnú prostriedky. Keďže týmto Infom začína verejná diskusia k návrhu PHSR, požiadali sme o rozhovor primátora mesta Ing. Branislava CELLERA.

(dokončenie na 3. strane)

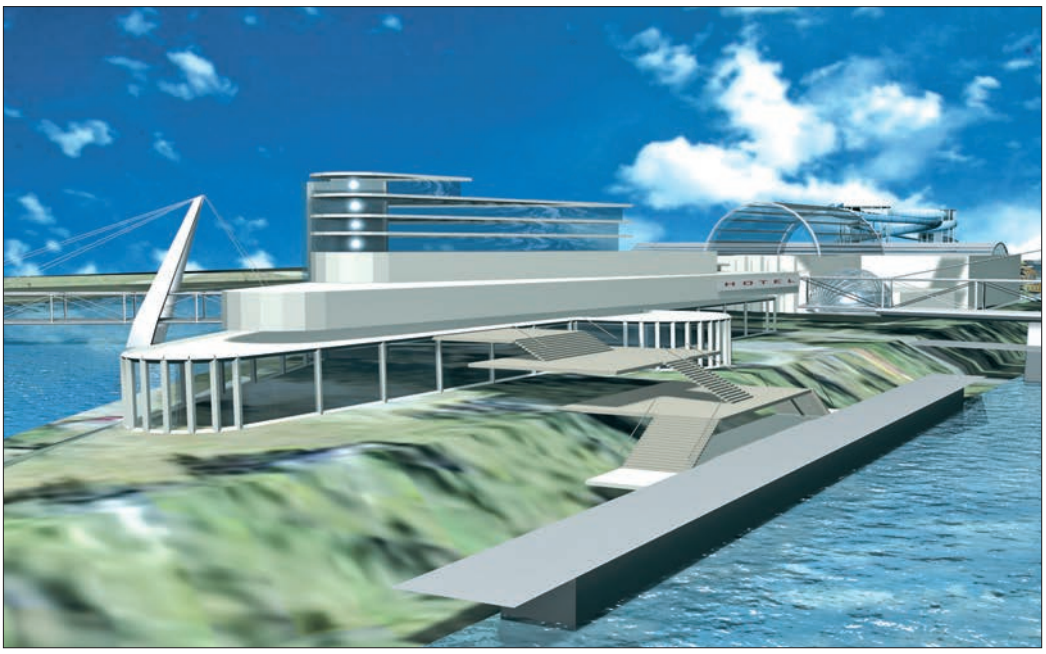

Vážení Trenčania,

dostáva sa vám do rúk tématické číslo Infa, zamerané na návrh Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) Mesta Trenčín. Tento materiál je pre ďalší rozvoj mesta strategický a preto ho Mesto Trenčín pred schvaľovacím procesom, ktorý sa udeje na decembrovom zasadnutí mestského zastupiteľstva, ponúka na verejnú diskusiu.

V tomto čísle nájdete odpovede na základné otázky, prečo mesto potrebuje PHSR a fiktívne príbehy, navodzujúce atmosféru budúcnosti, ak sa podarí náročné strategické ciele splniť. Celý text návrhu PHSR máte k dispozícii na oficiálnej internetovej stránke mesta www.trencin.sk, alebo na Útvare strategického rozvoja Mesta Trenčín (Farská ul. 10, Mgr. Branislav Cvacho).

Mesto Trenčín zvolilo netradičný spôsob spracovania návrhu PHSR. Vybralo si „pohľad zvonku“ a zadalo náročnú úlohu spracovateľa Nadácii F. A. Hayeka. Preto sú aj texty tématického Infa tímovou prácou nadácie, Útvaru strategického rozvoja a Útvaru marketingu a komunikácie Mesta Trenčín, ktorí vám spoločne prajú príjemné čítanie.

Vaše otázky, pripomienky a podnety adresujte, prosím, nielen redakcii Infa, ale aj na Útvar strategického rozvoja (tel. 6504 292-3, e-mail: cvacho@trencin.sk, alebo Nadácii F. A. Hayeka tel.: 02/ 48 29 15 85, e-mail: matus.posvanc@hayek.sk.

Tibor Hlobeň,
tlačový tajomník,
Mestský úrad
Trenčín

S vedúcim útvaru strategického rozvoja Mesta Trenčín o príprave návrhu PHSR

Mgr. B. Cvacho: „Až do decembrového MsZ prijímame podnety od občanov“

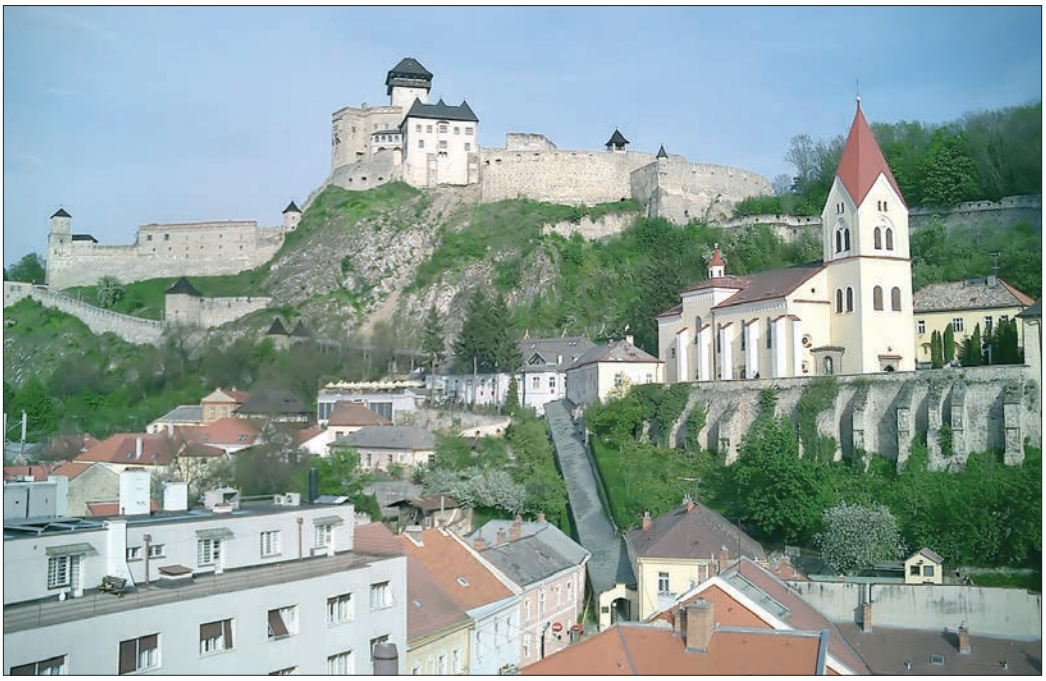

Útvar strategického rozvoja vznikol na Mestskom úrade v Trenčíne na sklonku minulého roka, aby definovanú víziu mesta podchytil strategickým materiálom. V tomto období sa konala aj verejná súťaž na obstaranie Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) mesta. Nový útvar stál pred povinnosťou naformulovať podmienky súťaže tak, aby čo najviac zdôraznili budúci rozvoj mesta, postavený na slobodnom rozhodovaní občanov.

• Spolupráca s Nadáciou F. A. Hayeka, ktorá vyšla z verejnej súťaže ako víťaz, trvá už temer rok. Kde je teraz „parketa“ útvaru strategického rozvoja, to už je otázka pre vedúceho útvaru Mgr. Branislava Cvacha:

V úvode to bolo formovanie poslania a vízie mesta. Spoluorganizovali sme so spracovateľom, Nadáciou F. A. Hayeka workshopy, kde sme sa pokúšali definovať oba ciele. To sa napokon podarilo. Pre nás bolo veľmi dôležité aj to, aby sa nám podarilo dosiahnuť veľmi dobrú koordináciu v rámci spolupráce s pracovníkmi MsÚ, ktorí participovali na príprave plánu.

• Týmto tematickým číslom Infa sa začína verejná diskusia k návrhu plánu, ktorý má byť prijatý na decembrovom MsZ ako všeobecne záväzné nariadenie. Aká bola doterajšia práca s občanmi mesta, ak si odmyslíme reprezentatívny prieskum a workshopy?

V každej mestskej časti sa konali verejné vypočutia. Stretli sme sa s občanmi, ktorí vyjadrili svoj názor. Chceme, aby diskusia bola čo najobsiahlejšia a najpodnetnejšia, preto tento plán prezentujeme populárnou formou tématického Infa. Text návrhu PHSR je k dispozícii v plnom znení na oficiálnej webovej stránke mesta ***www.trencin.sk****. Až do decembrového mestského zastupiteľstva prijímame akékoľvek podnety od občanov alebo podnikateľov či predstaviteľov významných trenčianskych firiem. Pre nich Mesto Trenčín pripravuje opäť pracovné raňajky za účasti primátora mesta. Jediným bodom programu bude návrh Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, kde sa budeme pýtať na ich názor.*

• Ako vnímate diskusiu na zasadnutiach odborných komisií MsZ?

Každý z nás je odborníkom v určitej oblasti. Komisie MsZ sú zložené z odborníkov, ktorí majú svoj vyhranený názor. Plán, ak prejde v navrhovanej podobe, prináša reformu do všetkých oblastí života krajského mesta. Spočiatku sme cítili určité neporozumenie, ktoré vyplývalo skôr z nedôvery k novým veciam. Na oboch stranách sú však skutoční odborníci a dokážeme si pri vzájomných stretnutiach vydiskutovať mnohé rozporné názory. Niektoré veci prijmú komisie bezo zvyšku. Ich nápady sú vo väčšine prípadov podnetné a opodstatnené a budú zapracované do výsledného dokumentu.

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja očami primátora Trenčína

Základ pre budúce smerovanie mesta

(Dokončenie z prvej strany)

• Mesto Trenčín zvolilo netradičnú formu spracovania návrhu PHSR. Nespoľahlo sa na „vlastnú kuchyňu“, svojich odborných pracovníkov, ale vybralo spracovateľa formou verejnej súťaže.

Víziu budúcnosti musia robiť ľudia, ktorí majú know-how na takúto prácu a vedia sa v nej veľmi dobre orientovať. Samozrejmá je ich úzka spolupráca s mestským úradom. Nezávislá inštitúcia vždy dokáže lepšie pomenovať klady a zápory mesta, lepšie načrtnúť budúcnosť, smer rozvoja mesta. Takáto práca sa nedá urobiť vo vlastnej kuchyni, denno-denne zaťaženej operatívou. Práve pre toto nám chýba ten povestný pohľad za roh.

• Víťaz súťaže, Nadácia F. A. Hayeka je známa ako liberálna a pravicovo orientovaná inštitúcia. Bol to cieľ, hľadať práve takéhoto partnera?

Mesto Trenčín vyhlásilo verejnú súťaž na obstaranie PHSR a prihlásilo sa viacero uchádzačov. Podľa obsahu, ako prezentovali svoj pohľad na PHSR, sme vybrali. Prezentácia Nadácie F. A. Hayeka mala najpresvedčivejší obsah. Celý plán je liberálny v tom, že nedefinuje presne slávnostné kladenia základných kameňov budúcnosti mesta, ale načrtáva princípy jeho rozvoja. To je dôležitejšie ako pomenovať kedy ktorú cestu opraviť alebo vybudovať. PHSR má byť o princípoch, o podstate a filozofii smerovania mesta. Toto nadácia veľmi dobre pomenovala už vo svojom návrhu. Naviac, som presvedčený, že budúcnosť nielen prosperujúceho Trenčína, ale aj celého Slovenska je v orientácii doprava.

• Nadácia po zmapovaní situácie napríklad aj reprezentatívnym prieskumom verejnej mienky stanovila v pláne viacero strategických cieľov. Ktoré považujete za najdôležitejšie?

Určite najväčším problémom, ale to vyplýva aj z ankety, je doprava na území mesta. To je oblasť, ktorou sa musíme veľmi vážne zaoberať. Je to beh na dlhé trate, čiže konkrétne

riešenia budú známe za niekoľko rokov, ale nemôžeme ďalej čakať a preto sa jej venujeme aj v tomto volebnom období. Ďalšou veľkou témou je životné prostredie. V súčasnosti pripravujeme riešenia, ktoré by v budúcnosti mali veľmi pomôcť jeho skvalitneniu.

• Začína verejná diskusia k PHSR, ktoré by sa malo dostať v decembri na rokovanie mestského zastupiteľstva. Niektoré odborné komisie pri MsZ sa však s ním zatiaľ nestotožnili. Ako príklad môžeme spomenúť komisiu kultúry, ktorej prekáža najmä systém voucherov, akýchsi „stravných lístkov“ na kultúru...

Systém voucherov, spočíva v tom, že určitý objem peňazí, ktoré mesto vyčlení vo svojom rozpočte na podporu kultúrneho diania v meste, by sa mal rozpočítať na počet obyvateľov Trenčína. To je najspravodlivejšia deľba. Občania dostanú niečo podobné, ako sú dnes vzdelávacie poukazy v školstve, kde bude vypočítaná hodnota, ktorá pripadne na jedného občana. Ten sa vzápätí rozhodne, na aký žáner investuje svoj diel, či to bude divadlo, festival alebo krúžok. Áno, naráža to na určitý odpor kultúrnej obce, lebo sa môže ľahko stať, že o niektoré žánre nebude záujem. To neznamená, že vypadnú z kultúrnej ponuky mesta, len si ich organizátori budú musieť hľadať inde prostriedky pre svoju existenciou, nie z mestských zdrojov.

• Vízia v oblasti školstva hovorí o školách ako neziskových organizáciách, ktoré bude riadiť správna rada s rovnomerným zastúpením pracovníkov školy, rodičov a predstaviteľov mesta.

Neziskové organizácie by začali vznikať postupne. Tu jasne vidieť snahu dať model riadenia škôl rovnomerne do rúk správnej rade neziskovej organizácie, zloženej z manažmentu škôl, rodičov a mesta. Zákon presne vymedzuje, „správanie“ a hospodárenie neziskových organizácií. Tým by sa oddelilo takzvané zasahovanie mesta do škôl, i keď vzhľadom na zákony o školstve je minimálne. Mesto je dnes v úlohe prerozdeľovača peňazí podľa pravidiel, ktoré definoval štát. Rozhoduje však o ich budúcnosti, zániku a prežití. V návrhu PHSR je skrytý aj model, ako prejde táto zodpovednosť v neziskových organizáciách na správnu radu. Ak bude v školách menej žiakov, ich existenciu zachráni len konkrétny model konkrétnej správnej rady na jej dofinancovanie. Cieľom je preniesť rozhodovanie o budúcnosti škôl priamo na ich pôdu.

• Z čoho vychádza negatívna reakcia komisie školstva?

Nepochopenie zodpovedá tomu, že sa len pomaly mení pohľad na školstvo, aký bol v časoch bývalého režimu. Je asi prirodzené, že liberálny názor sa nestotožňuje s praxou, ktorá je u nás zažitá niekoľko desaťročí. Spočíva v tom, že jediný „vyvolený“, ktorý môže do chodu školstva spravodlivo zasahovať, je po štátnej moci teraz samospráva. Mesto má aj v tejto oblasti však len zadefinovať jednoznačné pravidlá na prideľovanie peňazí, teda určiť nejaký mestský normatív na žiaka. Ak je teraz metodika daná zákonom, nie je dôvod, aby mesto ako inštitúcia v budúcnosti do tohto procesu zasahovala.

• V decembri sa bude rozhodovať o prijatí PHSR formou všeobecne záväzného nariadenia (VZN). Teraz sa začína verejná diskusia. Cesta k budúcej prosperite však nebude prechádzka ružovým sadom, ozve sa aj plač či škrípanie zubov...

Každá zmena je spojená aj s určitými negatívnymi dopadmi. Ale podstatný je výsledok a ten by mal v tomto prípade byť veľmi pozitívny. Práve preto začíname diskusiu a prihovárame sa ľuďom populárnou formou príbehov, aby pochopili ciele PHSR. Ak sa plán prijme, tak mesto už na budúci rok musí začať robiť konkrétne kroky, ako ho naplniť. Upravený bude systém riadenia na MsÚ, budeme musieť upraviť viacero VZN, aby sa dostali do súladu s PHSR.

Čo si myslia Trenčania o súčasnom Trenčíne

Takúto otázku sme si na začiatku roku 2004 položili a k prehľadu nám pomohol prieskum verejnej mienky z marca tohto roku. Reprezentatívneho prieskumu sa zúčastnilo 201 Trenčanov vo veku 18 až 65 rokov.

Svoju budúcnosť spája s naším mestom 62 % opýtaných občanov. V nastávajúcom období sa najviac Trenčanov obáva zlej ekonomickej situácie. Negatívne problémy, ktoré ovplyvňujú občanov mesta, sú hlavne politické kauzy a témy a zlá doprava na území mesta.

Všetkým občanom sme položili otázku na ich životné podmienky. Jednotlivé oblasti mali oznámkovať ako v škole. Jednotka najlepšia známka, päťka najhoršia. Vynikajúce ohodnotenie nezískala žiadna oblasť. Najlepšie hodnotenia medzi dvojkou a trojkou získali športové príležitosti, obchody a služby, školy a možnosti vzdelávania, ako aj kultúra, relax a rekreačné príležitosti. V strede rebríčka sa umiestnili oblasti životného prostredia, bezpečnosti a pracovných príležitostí. Najhoršie, medzi trojkou a štvorkou, boli hodnotené bytová politika, zdravotníctvo, doprava a mestská hromadná doprava (MHD). Suverénne najhoršie z týchto štyroch oblastí dopadla MHD.

Pri otázkach na oblasti, ktoré zabezpečuje samospráva, sa pohybovali hodnotenia občanov medzi 2,5 až 3. Výrazne negatívne hodnotené, medzi trojkou a štvorkou, sú odpady, cestná sieť a doprava v centre mesta.

V rámci riešenia dopravy by si občania želali ďalší most cez Váh, kvalitnejšiu infraštruktúru, fungujúcu MHD a nočné spoje, súkromnú MHD, odklon dopravy mimo mesta alebo aspoň mimo centra, trolejbusy a viac parkovacích miest. Mnohí respondenti by privítali napríklad kvalitné osvetlenie, WC v centre mesta, McDonald, viac nákupných stredísk, alebo veľké obchodné centrum s kvalitnými výrobkami, vyššiu konkurenciu v oblasti služieb, menej panelákov a viac domov.

V oblasti relaxu občanom v meste chýba zimný štadión pre verejnosť, trasy pre korčuliarov a cyklistov, lepšia vybavenosť plavárne a plaváreň na Juhu, lepšia kultúra, lepšie kiná, viac akcií pre dôchodcov, rekreačné centrum, priestory na oddych, viac miest na oddych, lepšie chodníky a cesty, lunapark a zábavné centrum s atrakciami.

Hodnotenie práce samosprávy

	známka	k lepšiemu	nezmenené	k horšiemu	neviem
doprava v centrálnej mestskej zóne	3,96	2,5%	16,9%	78,6%	2,0%
odpad	3,21	16,9%	36,8%	40,8%	5,5%
životné prostredie	2,81	15,9%	51,2%	25,9%	7,0%
kanalizácia	2,81	12,9%	35,8%	31,3%	19,9%
MsÚ	2,77	12,9%	44,3%	18,4%	24,4%
čistota, zeleň	2,76	27,4%	43,3%	27,9%	1,5%
mestská polícia	2,73	18,4%	43,3%	28,9%	9,5%
základné školy	2,65	11,9%	40,8%	35,8%	11,4%
podnikanie	2,63	23,9%	29,4%	18,9%	27,9%
mestské lesy	2,62	15,9%	45,8%	27,4%	10,9%
sociálne domy a domovy dôchodcov	2,62	19,9%	28,9%	17,9%	33,3%
matrika, regulácie	2,62	9,0%	40,3%	19,4%	31,3%
verejné osvetlenie	2,52	21,9%	55,2%	17,4%	5,5%
verejné priestranstvá	2,50	20,4%	52,2%	16,4%	10,9%
kultúra a šport	2,35	40,8%	37,3%	15,9%	6,0%
cestná sieť	3,57	3,5%	35,8%	55,7%	5,0%

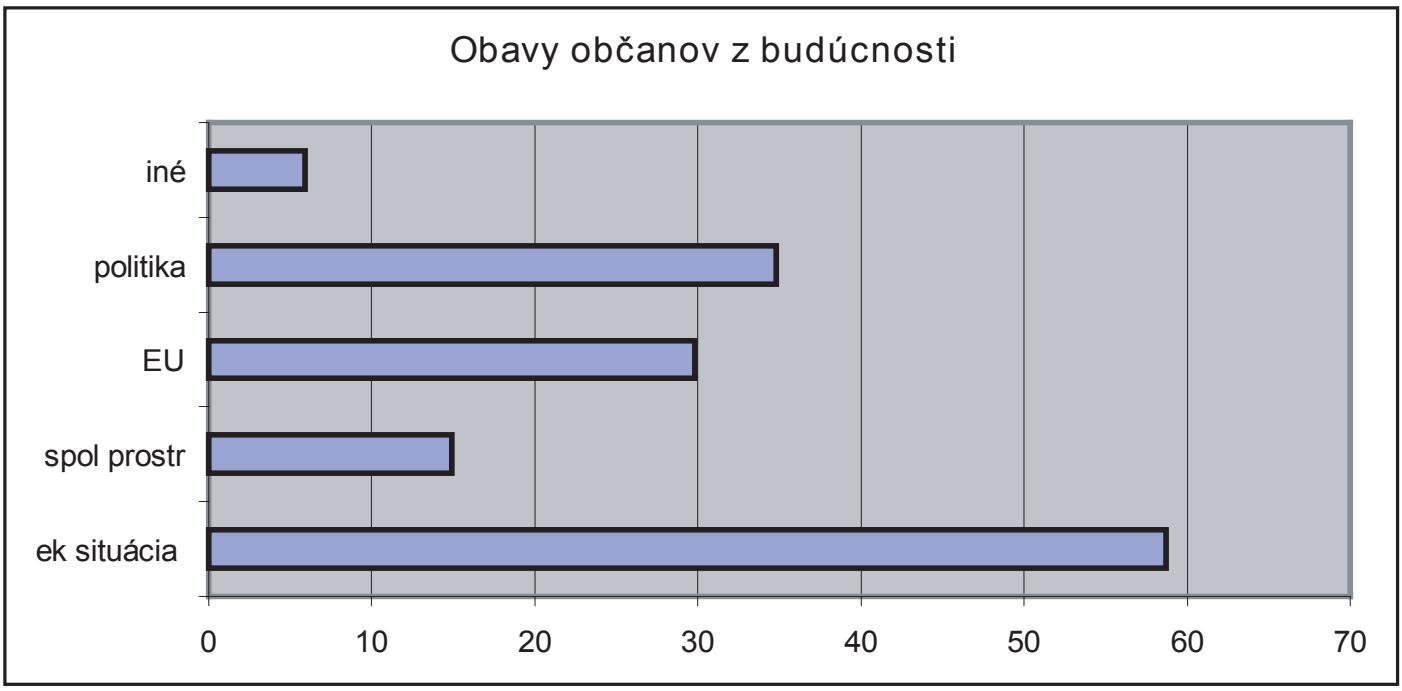
Obavy občanov z budúcnosti
iné
politika
EU
spol prostr
ek situácia
0
10
20
30
40
50
60
70

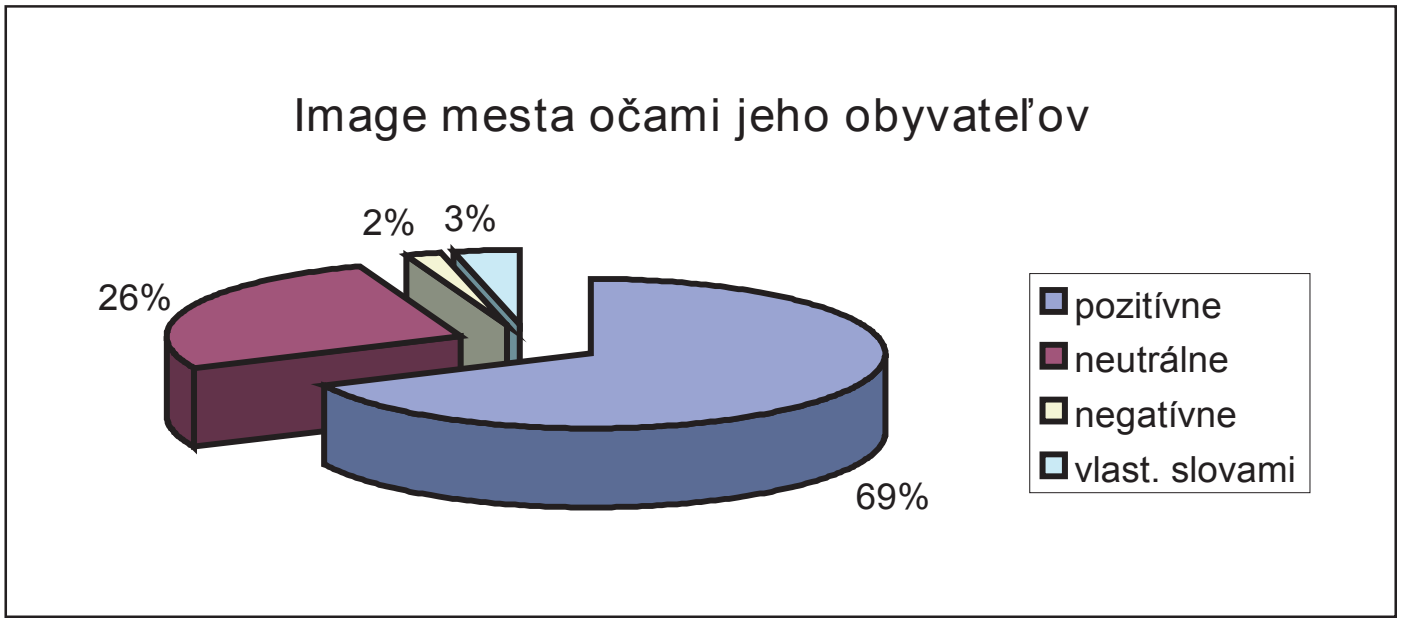
Image mesta očami jeho obyvateľov
2%
3%
26%
69%
pozitívne
neutrálne
negatívne
vlast. slovami

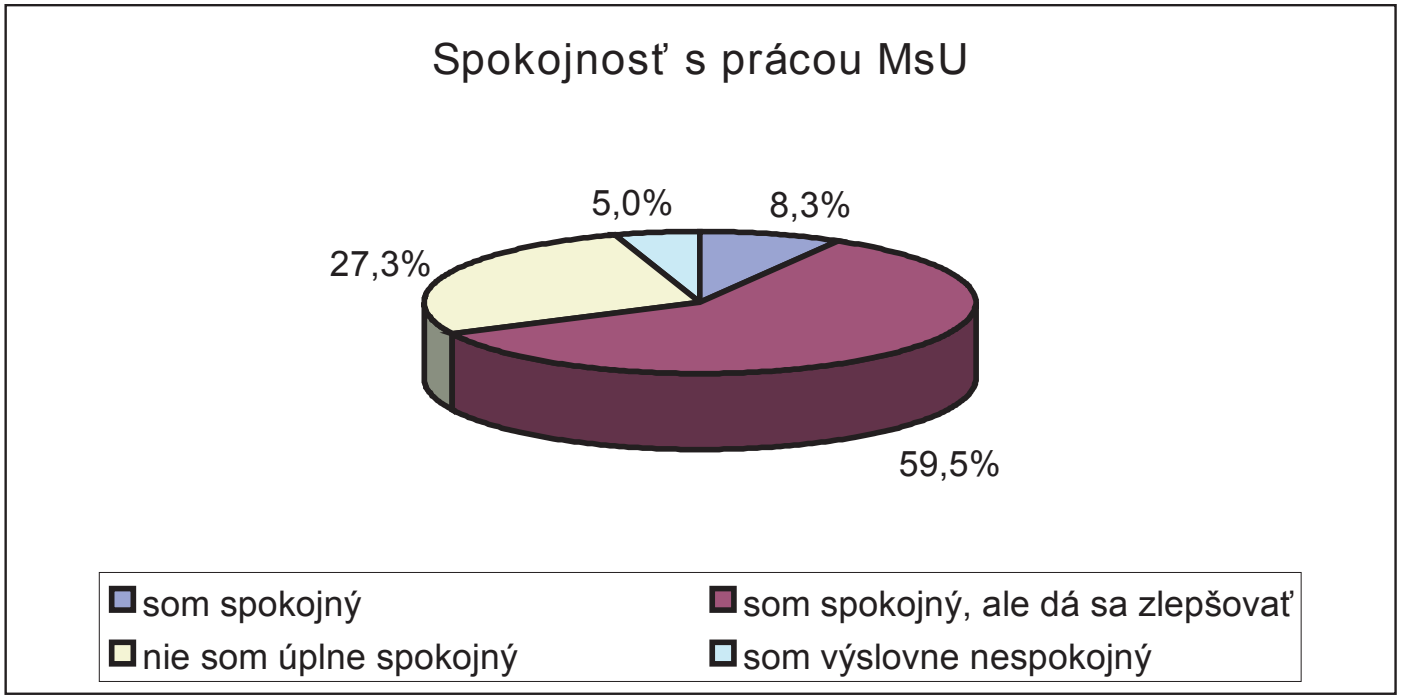
Spokojnosť s prácou MsU
5,0%
8,3%
27,3%
59,5%
som spokojný
som spokojný, ale dá sa zlepšovať
nie som úplne spokojný
som výslovne nespokojný

Potrebuje mesto plánovať svoju budúcnosť?

Nadácia F. A. Hayeka a Mesto Trenčín

Ciele projektu spracovania PHSR sú nasledovné:

1. vypracovať rozvojové stratégie: napr. politika v oblasti školstva, poskytovania verejných služieb (odpady, verejné osvetlenie, verejné priestranstvá), hospodárskej (podnikateľskej) činnosti v meste, či politika v oblasti kultúry a športu. EU.
2. vypracovať strategický dokument, na základe ktorého bude môcť mesto Trenčín žiadať zdroje zo štrukturálnych fondov
3. navrhnúť také stratégie, ktoré zabezpečia rozvoj mesta a spokojnosť jeho obyvateľov.

My vám na týchto stránkach ponúkame kľúčové body plánu, dôležité pre občanov nášho mesta.

Jednoduchá odpoveď na túto otázku znie bezpochyby áno, veď ako každá ľudská činnosť i činnosť mesta by bez vízie, smerovania k vytýčenému cieľu stracala svoj zmysel. Možno zložitejšou bude však odpoveď na to, ako sa dopracovať k takej vízii mesta, ktorá by bola všeobecne prijatá a aké kroky bude treba zvoliť k jej naplneniu.

F. A. Hayek - predstaviteľ rakúskej ekonomickej školy, nositeľ Nobelovej ceny za ekonómiu.

Najprv by sme si mali povedať, že vízia takého zložitého organizmu, akým je mesto, býva spracovaná do tzv. plánov hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta (PHSR), ktoré navrhujú konkrétne kroky pre rozvoj vo všetkých oblastiach života daného mesta.

Mesto Trenčín si takýto plán nechalo vypracovať z dvoch hlavných dôvodov. Pre mesto je veľmi dôležitý prvý dôvod prípravy plánu. Tým je zodpovedné plánovanie budúcnosti mesta v prospech všetkých jeho občanov. Viackrát v minulosti nastal problém s dlhodobým plánovaním budúceho rozvoja vo viacerých oblastiach. Vždy sa dospelo k rovnakému názoru - chýbal nám dlhodobejší plán rozvoja, nepoznali sme presne víziu a poslanie nášho mesta. Chýbal tu dokument spracovaný v spolupráci s občanmi mesta, ktorý by nás sprevádzal dlhším časovým obdobím. Dnes je návrh takéhoto dokumentu na svete a ak poslanci jeho znenie na decembrovom mestskom zastupiteľstve schvália ako všeobecne záväzné nariadenie mesta, bude práve tým vodítkom, podľa ktorého by sa mesto mohlo vyvíjať v nasledujúcich desaťročiach.

Druhým dôvodom je fakt, že prípravu PHSR nariaďuje mestám samotný zákon o regionálnom rozvoji. Mesto potrebuje tento plán, aby bol plánovaný rozvoj územia až na úroveň miest a obcí, tak ako to vyžaduje EÚ. Bez tohoto plánu by mestá nemohli čerpať financie z EÚ.

Pre tieto dôvody vznikol teda v roku 2004 Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mesta Trenčín. Pre mesto ho spracovala MC SK, s.r.o. v spolupráci s Nadáciou F. A. Hayeka, ktoré najlepšie obstáli vo verejnej súťaži vyhlásenej na spracovanie návrhu plánu.

Ponúkli najmä prepracovanú metodiku, ktorá zaručuje, že výsledný návrh nie je iba akademickým návrhom „od stola“, ale vychádza z hĺbkovej analýzy súčasného stavu mesta a zodpovedného prieskumu názorov na vzorkách všetkých skupín jeho obyvateľov. Dôvodom pre jej výber bol tiež samozrejme vynikajúci medzinárodný kredit.

Dôvod, prečo Nadácia F. A. Hayeka prejavila záujem vstúpiť do oblasti komunálnej politiky, vysvetľuje analytik nadácie **Matúš Pošvanc:**

„Hlavným cieľom nadácie je presadzovanie osobnej slobodnej voľby jednotlivca a jeho osobnej zodpovednosti, trhovej ekonomiky, minimalizácie štátnych zásahov, znižovanie daní, vládu práva, neporušiteľnosť zmluvných záväzkov, dohôd, sľubov a neodcudziteľnosť práva každého jednotlivca na jeho vlastný život, slobodu a majetok. Dôvodom, prečo sme sa uchádzali o vypracovanie takéhoto dlhodobého plánu pre Mesto Trenčín je snaha aplikovať princípy trhovej ekonomiky a slobodnej voľby jednotlivca i na lokálnej úrovni.“

Nadácia F. A. Hayeka

Nadácia F. A. Hayeka je renomovaný liberálny think – tank, ktorý pôsobí na Slovensku od roku 1991. Nadácia F. A. Hayeka sa za viac ako desať rokov svojej existencie stala jedným z najvýznamnejších think-tankov v Slovenskej republike a vybudovala si i veľmi vysoký medzinárodný kredit, ktorého dôkazom je spolupráca s takmer sto renomovanými inštitúciami z celého sveta. V septembri 2001 Nadácia F. A. Hayeka v Bratislave zorganizovala stretnutie Mont Pélerinskej spoločnosti, ktorá združuje viac ako 500 najvýznamnejších liberálnych mysliteľov, ekonómov, podnikateľov a novinárov na svete. Medzi členov Mont Pélerinskej spoločnosti patrí 7 nositeľov Nobelovej ceny za ekonómiu, ako napríklad Milton Friedman, James Buchanan, Gary Becker, atď.

Steve Forbes - americký multimilionár a kandidát na post prezidenta USA v rokoch 1996 a 2000 na prednáške Nadácie F.A. Hayeka.

Vízia Mesta Trenčín do roku 2016

Odborníci, poslanci, pracovníci MsÚ i zástupcovia verejnosti dospeli k takémuto definovaniu vízie mesta:

„Mesto Trenčín bude modernou metropolou Považia i celého Slovenska, ktorá bude priťahovať obyvateľov i návštevníkov svojou unikátnou polohou, históriou, i priateľským prostredím pre život a podnikanie. Bude mestom slobodných, spokojných a sebavedomých ľudí, ktorým bude poskytovať priaznivé podmienky pre ich vlastnú osobnú iniciatívu, schopnosti a cestu za vlastným šťastím.“

Okrem tejto vízie je veľmi dôležité i poslanie nášho mesta. Poslanie podporuje víziu a prispieva k jej naplneniu.

Poslanie Mesta Trenčín

„Nepoznáme individuálne priania všetkých občanov, ale naším cieľom je ich spokojnosť. Samospráva Mesta Trenčín bude preto vytvárať priaznivé podmienky a informačné kanály pre všetky súkromné iniciatívy, ktoré umožnia v čo najväčšej miere napĺňať jednotlivé predstavy občanov. Mesto Trenčín, bude zároveň iniciátorom politickej koordinácie v rámci trenčianskeho regiónu. Všetky činnosti, ktoré realizuje mesto Trenčín, občania kriticky prehodnotia, či sa nedajú realizovať efektívnejšie a kvalitnejšie v prospech všetkých občanov. Sme priateľskou samosprávou, ktorá vytvára dobré podmienky pre naplnenie individuálnych prianí všetkých jednotlivcov, prostredníctvom ich vlastných schopností na ceste za ich vlastným šťastím.“

Toto sú dva východiskové body plánu do budúcnosti – vízia i poslanie mesta - ktoré však musia byť naplnené a podporené aj konkrétnymi krokmi na ich dosiahnutie, inak by zostali iba veľkými slovami. V našom pláne voláme tieto kroky **strategické ciele a odporúčania na ich dosiahnutie**.

Aký bude Trenčín v budúcnosti

Naše strategické ciele nám hovoria o prostredí, ktoré mesto pripraví svojím obyvateľom. Čo konkrétne sa ale v našom meste môže zmeniť? Na nasledujúcich stranách uvedieme niekoľko strategických cieľov mesta a pre lepšiu názornosť aj modelové fiktívne príklady, ktoré nám ukážu, ako by to v ideálnom prípade mohlo vyzerať v roku 2016.

Predslov k projektu

„Ak chcete uskutočniť nejakú reformu, malo by sa jednať o reformu komplexnú. Nemá zmysel venovať sa len jednej oblasti a zanedbávať ostatné. Ak to spravíte, náklady vytvorenej neistoty potom budú pravdepodobne väčším negatívom než prínos, ktorý by plynul z dobre uskutočnených zmien. Politici by nemali podceňovať schopnosť ľudí prispôsobiť sa.” (Roger Douglas, tvorca najúspešnejšej reformy XX. storočia na Novom Zélande)

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Trenčín je projekt zameraný na popis a tvorbu spoločenského prostredia mesta Trenčín, vzťahov obyvateľov a celkový ekonomický a sociálny (spoločenský) rozvoj mesta.

Plán hospodárskeho asociálneho rozvoja vychádza z § 10 zákona č. 503/2001 Z.z. o regionálnom rozvoji a je doplnený o realistické možnosti implementácie jednotlivých politík a naplnenia strategických cieľov.

Adresná pomoc tým, ktorí ju potrebujú

Leontína Jemná má už svoje roky. Po smrti svojho muža zostala sama. Boli bezdetní a preto jej bolo trochu úzko pri srdci. Rozhodne nemienila skončiť v nejakom unifikovanom domove dôchodcov. Samota bola zlá, ale doteraz spomína na príjemné prekvapenie, keď jej pracovníčka mesta ponúkla na výber z niekoľkých útulných penziónov. Penzióny sú súkromné a pre tých, ktorí si nemôžu pobyt v nich sami dovoliť, mesto prispieva „senior lístkami.“ Pani Leontína žije vďaka senior lístkom v peknom prostredí a mesto svoju pomoc poskytuje adresne tým, ktorí ju potrebujú.

Mesto si vytvorilo svoju účinnú sociálnu sieť, vďaka ktorej sa jeho obyvatelia cítia stále dôstojne i keď sú odkázaní na pomoc druhých. V meste rovnako funguje systém „family lístkov“ pre mladé rodiny a „junior lístkov“ pre študentov. Mesto ako jediné v Európe má svoj program, zameraný na tehotné ženy a mamičky a vydáva pre ne „baby lístky.“ Mesto vynakladá na takto koncipované programy oveľa menej prostriedkov ako pri systéme plošných zliav a nesystémových dotácií.

Zelené mesto

Eva Ľaliová sa stará o zeleň pred svojím domom tak ako mnohí občania Trenčína. Rozdiel oproti minulosti je však značný. Eva sa stará o svoju vlastnú zeleň. Mesto Trenčín sa snažilo dosiahnuť čo najkrajší vzhľad verejných priestranstiev a vynakladalo na to nemalé prostriedky. Výsledok však nebol vždy taký, ako si všetci želali. Preto sa mesto rozhodlo, že zverí starostlivosť o zeleň občanom, ktorí s ňou denno-denne žijú. Odpredalo verejnú zeleň do osobného vlastníctva občanov, spoločenstiev vlastníkov, bytových družstiev i firiem. Nových vlastníkov „zeleným lístkom“ na starostlivosť o zeleň, ktorým sa pokrývajú náklady na celoročnú starostlivosť. Hodnota lístku je závislá od rozlohy zelenej plochy, o ktorú sa vlastník stará. Pri predaji verejnej zelene sa o väčšie plochy zaujímali aj firmy Ružová záhrada a Zelený strom. Vo vlastníctve týchto dvoch spoločností sa nachádza väčšina parkovej zelene v meste. Za stravné lístky „vyčarili parkové priestory, ktoré Trenčínu závidí nejedno mesto v Európe.“

STRATEGICKÝ CIEĽ

„Chceme, aby prostredie v meste bolo motivujúce a podporovalo vlastné úsilie občanov. Chceme, aby rešpektovalo vlastnícke práva jednotlivcov a zároveň v nich vzbudzovalo zodpovednosť za sociálne slabších a životné prostredie.“

Mesto bez komínov

Viliam Zelený má veľmi rád čerstvý vzduch a vôňu čistej prírody. Pred niekoľkými rokmi by sa ani neodvážil pomyslieť, že toto všetko si bude môcť do sýtosti vychutnať vo svojom meste – v Trenčíne. Odkedy mesto vytvorilo priaznivé podmienky pre podnikanie, zaujímalo sa oň množstvo firiem. Mesto si však položilo zásadné podmienky. Rozvoj mesta áno, práca pre ľudí áno, ale nie za cenu zhoršeného životného prostredia. Preto prísne dohliada na to, aby na jeho území nepôsobili firmy produkujúce škodlivé plyny, zápach, prach alebo nadmerný hluk. Zameriava sa na spoločnosti s vysokou úrovňou technológií. Na to, koľko priemyselných firiem pôsobí v Trenčíne, je veľmi čistým a príjemným miestom pre život.

Rozumný hospodár

Pavol Sporivý žije v Trenčíne od detstva. Pavol vždy vedel zarobiť peniaze, správne ich investovať a starať sa o ne. Teraz je úspešným majiteľom realitnej kancelárie Sporivý reality. Pavol obdivuje spôsob, akým dokázali zodpovední v samospráve uvažovať, keď sa zbavili zaťažujúceho majetku. V obyčajnom vlastníctve, napríklad vlastného rodinného domu, je to jednoduché. Mám dom a ten vyžaduje údržbu. Samozrejme každoročnú a celoročnú a raz za určitý čas i generálky niektorých svojich častí. Horšie je to s mestom. Má podstatne viac majetku ako jednotlivec a len veľmi ťažko nachádza efektívne nástroje na jeho správu.

Po roku 2004 sa situácia v Trenčíne zmenila. Trenčín zmenil štruktúru svojho majetku tak, aby mu zostal dôležitý nehnuteľný majetok a zároveň i zdroje na jeho prevádzku a údržbu. Keď si to Pavol premietne do svojej práce, určite by poradil klientovi, ktorý vlastní 5 domov, ale je bez prostriedkov, aby nejaké domy predal. Financie investuje do zveľadenia zostávajúcich domov, ktoré mu budú prinášať slušný zisk. Takto postupovalo i Mesto Trenčín. Zostal mu len nevyhnutný majetok a získané prostriedky investoval do rozvoja svojich služieb pre občanov.

STRATEGICKÝ CIEĽ

MESTO TRENČÍN je v tomto pláne jeho rozvoja dominantným centrom v regióne a pre všetkých bez výnimky poskytuje rovnaké pravidlá na svojom území. Podporuje rozvoj i priľahlých obcí a miest a ku svojmu rozvoju využíva i fondy Európskej únie a pomáha k ich využitiu i podnikateľom na svojom území.

„Mesto Trenčín sa snaží šetriť svoje zdroje. Stará sa o svoj majetok tak, že mu prináša osoh a nezaťažuje ho. Prispôsobuje ponuku verejnoprospešných služieb v súlade s potrebami občanov a zabezpečuje čo najadresnejšie spoplatňovanie týchto služieb. Mesto Trenčín má nízku kriminalitu, fungujúcu, priateľskú mestskú políciu a je bezpečné pre život svojich občanov.“

Mestský policajt ako priateľ občanov

Ján Opatrný sa prechádza po Trenčíne a pri pohľade na usmiateho policajta pri detskom ihrisku si spomína, aké to bolo, keď mestskí policajti vyberali zväčša len pokuty za nesprávne parkovanie. Odvtedy sa situácia radikálne zmenila. Po Trenčíne je vidieť vo dne v noci hliadky mestských policajtov. Dozerajú na poriadok a čistotu v meste, sú nápomocní turistom. Pred desiatimi rokmi, v roku 2006 vznikol TCD – Trenčiansky centrálny dispečing, ktorý v sebe integruje celú starostlivosť o bezpečnosť občanov. Od ochrany ich zdravia až po ochranu ich majetku. Poriadajú sa prednášky na školách. Policajti sa venujú i záujmovej činnosti detí. Nie nadarmo dostal Trenčín v roku 2015 titul najkrajšieho a najbezpečnejšieho miesta na Slovensku. Má krásne udržiavané centrum i mestské časti. Kriminalita je tu takmer nulová a nikde neuvidíte divoké graffiti. Trenčín je jednoducho mestom, kde sa dobre žije.

STRATEGICKÝ CIEĽ

„Mesto Trenčín vytvára podmienky na riešenie dopravnej situácie pri prejazde Trenčínom Vytvára optimálny systém pre parkovanie a odľahčuje centrum mesta. Podporuje rôzne druhy dopravy v meste.“

Mestská autobusová doprava pre radosť

Peter Južanský dochádza každé ráno do práce autobusom zo sídliska Juh na druhý koniec mesta Pod Sokolice. Jeho žena i dcéra takisto využívajú tento druh dopravy. Peter si s úsmevom spomína ako v roku 2004 bola cesta do práce i z práce nočnou morou. Preplnené staré autobusy, ktoré chodili v nedostatočných intervaloch a niekedy pre poruchu nejazdili vôbec.

Mesto Trenčín sa rozhodlo riešiť tento krok radikálne. Uzavrelo zmluvu s firmou Slušné cestovanie a. s. Firma vymenila všetky staré zástavky MHD a dohodla sa s inými firmami na podmienkach, za akých môžu ďalšie autobusy na nich zastavovať. Okrem starého podniku začali poskytovať služby v meste aj autobusy Rýchly a spol., Prvej dopravnej trenčianskej a Pohodlný a syn. Nielen, že sa odvtedy skrátili intervaly medzi autobusmi, ale po meste chodia nové čisté autobusy. Je raritou vidieť niekoho v autobuse stáť a čo sa zdá byť nemožné, dokonca klesla cena cestovného lístku.

Vďaka zdravej konkurencii dostávajú občania lepšie a lacnejšie služby. Mestská samospráva je s týmto vývojom spokojná avšak nezabúda na tých, ktorý potrebujú od nej pomoc. Každý študent i dôchodca dostáva každoročne predplatenú čipovú kartu. Na karte je schválená dotácia na podporu sociálne citlivých skupín. Všetci teda platia rovnaké cestovné, ale študentom a dôchodcom mesto naň prispieva. Peter je spokojný, rok 2016 sa nedá s rokom 2004 pri cestovaní autobusom v meste ani porovnať.

STRATEGICKÝ CIEĽ

„Mesto Trenčín zabezpečuje také podmienky, aby mali jeho občania zdravé životné prostredie i kultúrne a športové vyžitie s efektívnym využitím verejných peňazí.

„Stravné lístky“ len na jedlo?

Jozef Kultúrny žije s rodinou v centre Trenčína. Rád si zájde do kina, do divadla, jeho manželka obľubuje klasickú hudbu, syn jazz a dcéra rock. Kedysi bolo v Trenčíne pomerne veľa príležitostí, aby sa každý z nich mohol venovať tomu, čo sa mu páči. No samospráva si uvedomovala, že situácia môže byť lepšia. Ako pri kultúre, tak i pri športe sa každému páči niečo iné. Politické rozhodnutie, čo je v kultúre alebo v športe dobré pre občanov mesta, nie je neomylné. Preto sa mesto rozhodlo, že vo financovaní týchto dvoch oblastí zavedie takzvaný „voucherový“ systém.

O čo ide? Každý občan dostane voucher - akýsi stravný lístok na kultúru a šport. Jeho hodnotu každoročne určia poslanci mesta pri zostavovaní rozpočtu. Každý sám za seba potom rozhodne ako s týmto lístkom naloží. Môže ho použiť naraz a venovať nejakej kultúrnej inštitúcii. Môže ho použiť po častiach ako vstup na svoje obľúbené kultúrne podujatia. Alebo ho môže použiť ako jeho priateľ Jozefa, Ernest Atletický, ktorý svoje a manželkine lístky použil na podporu futbalového klubu svojho syna. Politická reprezentácia mesta reguluje tento systém jediným spôsobom. Každoročne vydáva zoznam dôveryhodných subjektov v oblasti kultúry a športu, kde môžu občania svoje lístky použiť. Jozef už vie ako tento rok svoje lístky použije a vie, že takto premýšľa väčšina Trenčanov. Sú spokojní, že o svojich peniazoch rozhodujú sami a adresne.

Kultúra, kultúrne pamiatky a športové aktivity

Cieľom návrhov plánu je podpora kultúrnych a športových aktivít a kultúrnosti a športových aktivít obyvateľstva. Odporúčania sú preto zamerané ako na menšinovú kultúru a šport, tak i na ostatné formy kultúry a športových aktivít obyvateľstva.

Cieľom opatrení je:

- poskytnúť viac konkrétnej kultúry a športu
- motivovať obyvateľov ku kultúrnosti a športovým aktivitám

Školské autobusy v Trenčíne

Marta Starostlivá má dve deti. Obe chodia na základnú školu. Dcéra Jana chodí do školy na Juh, ktorá sa zameriava na výtvarné umenie a syn Jakub chodí do školy v Zámostí, ktorá vychováva mladých futbalistov. Keďže Marta býva na Sihoti, každé ráno pre deti chodia školské autobusy. Ružový autobus z Juhu a zelený zo Zámostia.

Marta sa nedávno rozprávala s priateľkou, ako to bolo kedysi. Všetky školy skoro rovnaké, každý rodič sa snažil umiestniť dieťa čo najbližšie k bydlisku, aby neboli starosti s dopravou. V roku 2005 však nastala zásadná zmena. Mesto Trenčín si uvedomovalo, že v meste nezadržateľne ubúda detí. Ako zriaďovateľ by malo reagovať znížením počtu škôl. Ale kto rozhodne, ktorá škola zanikne a ktorá zostane? Ako môžeme vedieť, že sme vybrali najlepšie riešenie?

Preto sa mesto rozhodlo, že umožní školám vlastný rozvoj. Každá škola sa stala neziskovou organizáciou so správnou radou, kde sú rovnomerne zastúpené tri zložky. Učitelia školy, rodičia a Mesto Trenčín. Každá škola môže robiť akúkoľvek vec pre svoj rozvoj a atraktívnosť. O tom, ktorá z nich je najlepšia a ktorá je nevyhovujúca rozhodnú tí, ktorých sa to najviac týka. Rodičia a ich deti. Rodičia vyberajú školu podľa záujmov svojich detí a podľa kvality vzdelávania i doplnkových služieb školy. Objavili sa školské autobusy, komunitné centrá, materské kútiky, integrované základné a materské školy, školy zamerané na umenie, na šport, na prírodné vedy, jazyky i mnohé ďalšie špecializácie. Školy ponúkli tak širokú paletu služieb, že svoje miesto na slnku si našla každá kvalitná škola. Spokojné sú detí, rodičia, učitelia...

STRATEGICKÝ CIEĽ

„Občania rozhodujú o počte škôl ako aj o ich kvalite tým, že dávajú svoje deti do škôl s najvyššou kvalitou vzdelávania.“

O školách rozhodnú občania

Strategickým zámerom Mesta Trenčín v oblasti školstva (základné a materské školy) je zabezpečiť a udržať stav, kedy o osude školy budú rozhodovať v čo najväčšej miere relevantní aktéri. Na jednej strane vlastníci školy/školského zariadenia, na druhej strane potom žiaci a ich rodičia, ktorí túto inštitúciu navštevujú a vybrali si ju na základe slobodného rozhodnutia. Vlastníci tým, že ekonomicky únosným spôsobom manažujú chod školy a flexibilne reagujú študijným programom a doplnkovými službami na dopyt rodičov žiakov a rodičia žiakov tým, že na základe kvality a ponuky školy si túto vyberú pre svoje štúdium. Snahou samosprávy by malo byť úsilie o vytvorenie takého prostredia, v ktorom je možné v čo najväčšej miere uplatňovať sociálne - trhové mechanizmy (konkurencia, vstup na trh a odchod z trhu, hľadanie ďalších finančných zdrojov) a cielene napomáhať vytváraniu súkromných iniciatív - v tomto prípade:

A. podporovať vznik a chod neštátnych škôl a školských zariadení;

B. podporovať vstup neštátnych subjektov do procesu prevádzky štátnych škôl a školských zariadení, v prípade, že ide o efektívnejšiu formu;

C. vyhýbať sa pokusom o umelé udržiavanie neživotaschopných škôl a školských zariadení ich dodatočným individuálnym alebo krížovým dotovaním na úkor úspešnejších.

Strategickým zámerom vzhľadom na legislatívny stav týkajúci sa kompetencií v oblasti základných škôl a školských zariadení je iniciovanie zmeny zriaďovateľa, ktorý by výchovno-vzdelávací proces (školské služby) poskytoval na základe dopytu a nebol by viazaný inými politickými záväzkami.

Výsledok:

- **zvýšenie kvality vzdelávania,**
- **záujem obyvateľstva vzdelávať svoje deti na trenčianskych školách,**
- **prilákanie mladých ľudí do mesta práve povesťou kvalitných a progresívnych škôl,**
- **diverzifikácia zdrojov financovania škôl a školských zariadení**
- **odstránenie politického hazardu pri rušení škôl**

STRATEGICKÝ CIEĽ

„Samospráva je len tvorcom podnikateľského prostredia v meste Trenčín. Snaží sa o minimalizáciu vlastných činností a negatívne neovplyvňuje podnikateľské prostredie v meste Trenčín. Nesupluje podnikateľské činnosti.

„Samospráva vytvára rovnaké podmienky pre všetky druhy podnikania tak, aby sa zabezpečila v čo najväčšej miere rozširovanie podnikateľského prostredia a mesto Trenčín sa tak nestalo „obeťou kočovných investorov“, ktorí zakladajú svoje pobočky a firmy len na dobu určitú.“

Trenčín – mesto slobodných ľudí

Tomáš Neveriaci uvažuje, ako sa bránil proti reformám v polovici prvého desaťročia tohto storočia. Zdalo sa mu nezmyselné, aby mesto vyberalo menej peňazí a zároveň, aby sa skvalitňovali služby pre občanov. Teraz pokorne priznáva, že jeho strach bol neopodstatnený. Bol to strach z niečoho nového. Mesto jednoducho len prestalo robiť činnosti, ktoré dokázali súkromné subjekty zabezpečiť lepšie a lacnejšie. Nič sa neriešilo nárazovo a šokovo. Mesto najprv vytvorilo podmienky pre vstup súkromného sektora a potom tieto činnosti postupne utlmilo. Tam, kde mesto núti vyberať dane vyšší právny predpis, sa snaží vracať občanom peniaze prostredníctvom voucherov – stravných lístkov. Mesto jednoducho žije a rozvíja sa i bez toho, aby zaťažovalo svojich obyvateľov a podnikateľov na svojom území zbytočnými daňami. Tomášovi sa to zdá neuveriteľné, ale skutočne sa splnila vízia strategického plánu mesta: ***Mesto Trenčín je modernou metropolou Považia i celého Slovenska, ktorá priťahuje obyvateľov i návštevníkov svojou unikátnou polohou, históriou, i priateľským prostredím pre život a podnikanie. Je mestom slobodných, spokojných a sebavedomých ľudí, ktorým poskytuje priaznivé podmienky pre ich vlastnú osobnú iniciatívu, schopnosti a cestu za vlastným šťastím.***

Trenčín – miesto pre podnikanie

Veronika Spoľahlivá pracuje ako riaditeľka pobočky zahraničnej spoločnosti sídliacej v Trenčíne. Je spokojná s vývojom, ktorý mesto prekonalo od roku 2004. Dokázalo si udržať a dokonca ešte vylepšiť zamestnanosť na svojom území. V roku 2016 sa stále pohybuje na úrovni piatich percent, čo môžeme označiť za takmer plnú zamestnanosť. Tento trend nie je náhodný, samospráva si uvedomila aké kroky musí vykonať, aby bol Trenčín atraktívnym miestom na podnikanie. Zlepšila svoje pôsobenie v oblasti školstva, životného prostredia i kultúry a športu. Znížila v rámci svojich kompetencií dane podnikateľom a prestala konkurovať súkromnému sektoru tam, kde dokázal zabezpečiť služby sám. Určite sa pozitívne prejavilo i to, že mesto zrušilo prísne regulačné opatrenia pre podnikateľov. Mesto Trenčín sa stalo významným podnikateľským centrom. Takmer každá významnejšia spoločnosť pôsobiaca na Slovensku má svoju pobočku alebo dokonca centrum v Trenčíne.

STRATEGICKÝ CIEĽ

„Trenčín si vytvorí v povedomí ľudí pozitívny imidž príjemného mesta, ktoré má čo ponúknuť nielen obyvateľom, ale i turistom, podnikateľom, investorom a širokej verejnosti. Mesta, ktoré sa oplatí navštíviť, spoznať a zostať v ňom žiť.“

Záverečný príbeh

Akí budeme v roku 2016

Pre lepšiu orientáciu v problematike uvádzame ešte pár údajov z demografickej prognózy Mesta Trenčín do roku 2016. V súčasnosti je Trenčín, čo sa týka dĺžky života obyvateľov, na jednom z popredných miest na Slovensku. V roku 1991 bol priemerný vek obyvateľa Trenčína 33,4 roka, dnes je to 37,5 roka. Počet obyvateľov sa pravdepodne zvýši z 57 831 v roku 2001 na asi 59 000 v roku 2016. I keď sa pôrodnosť na Slovensku zvyšuje, populácia starne a do aktívneho veku sa dostávajú málopočetné ročníky z 90-tych rokov, je pravdepodobné, že už od roku 2021 by mal nastať pokles počtu obyvateľov, v roku 2051 dosiahne počet obyvateľov mesta necelých 44 tisíc a podiel obyvateľov starších ako 60 rokov bude až 40 percent. Priemerný vek populácie stúpne z 37,5 roka na 42 rokov. Z Trenčína sa každoročne sťahuje 3 až 7 promile obyvateľstva. Súvisí to najmä s tým, že mnohí hľadajú kľudnejšie bývanie v obciach v okolí Trenčína. V budúcnosti bude tento trend pokračovať, až po vytvorenie tzv. Veľkého Trenčína. Územie mesta, ako sme ho poznali v roku 2004, sa stalo v okrajových častiach priemyselnou zónou, v širšom centre nákupným strediskom a v centre kultúrno-oddychovou zónou. Ľudia, pracujúci, nakupujúci a odpočívajúci v meste bývajú väčšinou v okolitých obciach, ktoré sa tak stali súčasťou Veľkého Trenčína, nakoľko ich zastavaná plocha sa dostala do tesného susedstva s katastrálnym územím Mesta Trenčín.

Veková štruktúra mesta (SODB 2001)

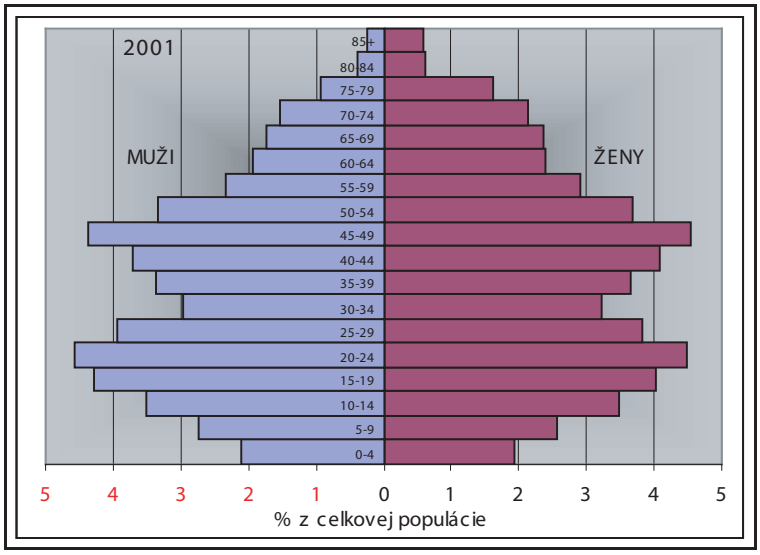

Jedným z hlavných vstupných údajov použitých pri tvorbe Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja bola demografická prognóza.

Horizontom prognózy, to znamená jej koncovým časovým bodom bol rok 2016. Z tohto hľadiska možno túto prognózu považovať za strednodobú. Do prognózy vstupovali obyvatelia mesta Trenčín podľa stavu Sčítania obyvateľov domov a bytov (SODB) v máji 2001. Vstupnou vekovou štruktúrou sú údaje zo Sčítania obyvateľov domov a bytov, prepočítané k 1.7.2001. Údaje zo sčítania o vekovej a pohlavnej štruktúre obyvateľstva (resp. údaje k nim časovo blízke a zo sčítania vychádzajúce) sú považované vo všeobecnosti za najhodnovernejšie, najpresnejšie, a najčastejšie sa využívajú ako vstup pri prognózovaní obyvateľstva.

Na grafe vľavo vidíme rozloženie obyvateľstva na mužov (vľavo) a ženy (vpravo). Jednotlivé riadky sú rozložené podľa veku, napr. 65 - 69. Graf čítame odspodu nahor.

VÝSLEDKY PROGNÓZY: VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA (STREDNÝ SCENÁR)

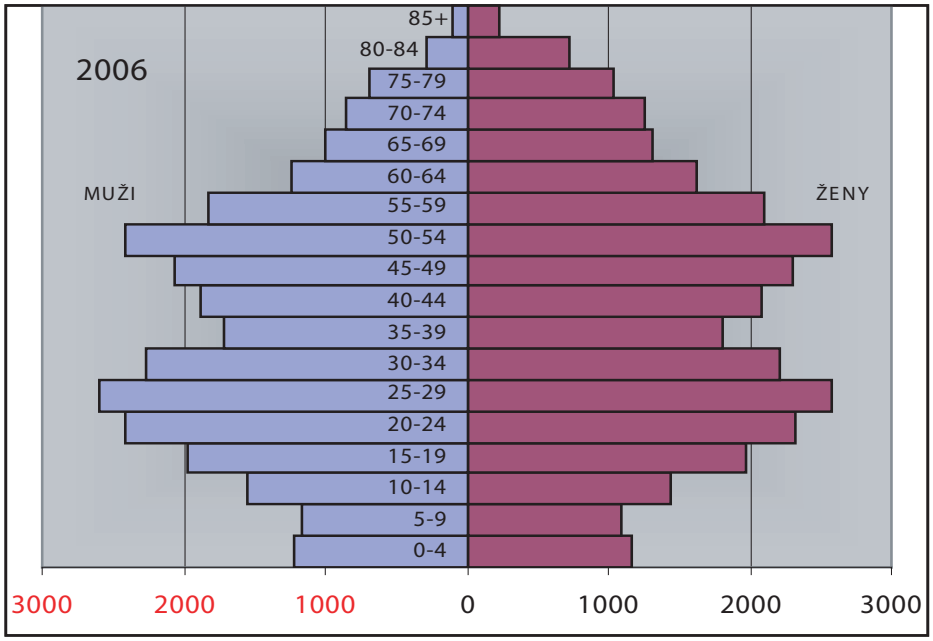

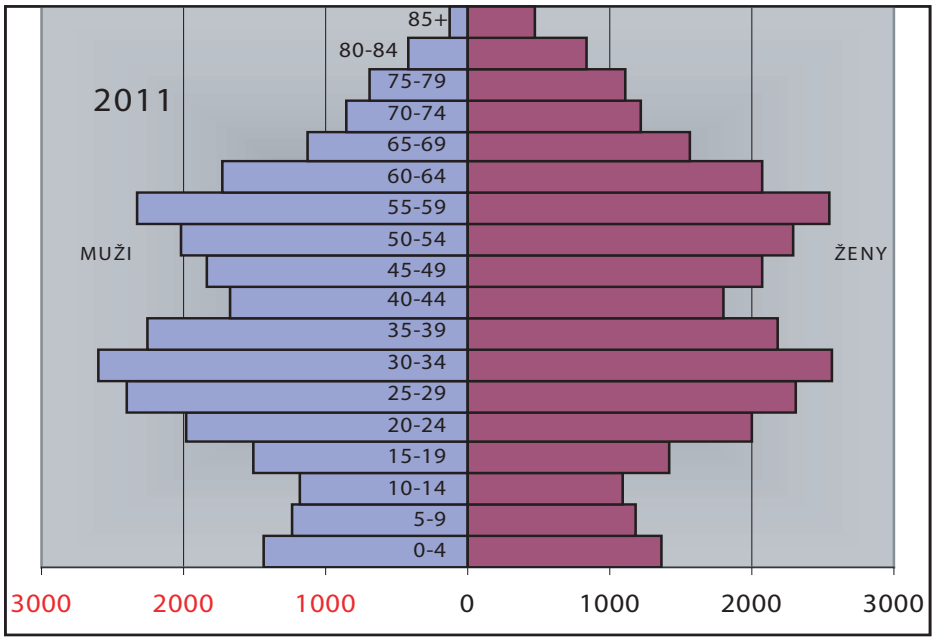

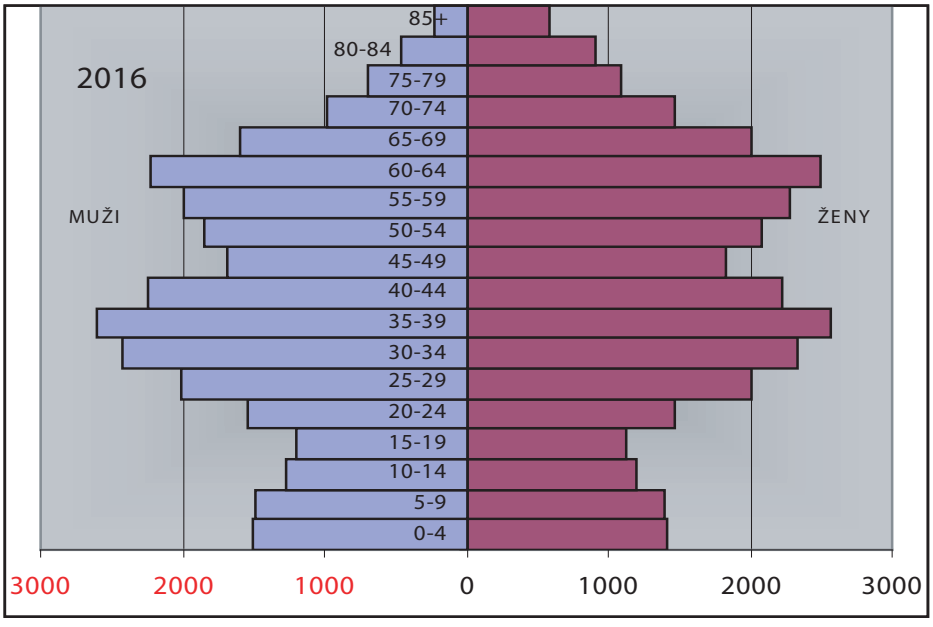

Grafy ukazujú rozloženie populácie v meste Trenčín v roku 2006, 2011 a 2016. Čísla v dolnom riadku označujú počet obyvateľov v danom veku.

Z grafov môžeme vidieť dve hlavné tendencie pokiaľ sa neprijmú zásadné rozvojové opatrenia.

Menej detí

Prvá tendencia je menej detí. To môžeme odvodiť z pravej časti grafov, kde máme uvedené počty žien v rôznych vekových intervaloch, napr. vo veku 15 – 19. Ak máme čoraz menej žien, je pravdepodobné, že sa nám celkovo narodí menej detí. To je spôsobené tým, že po roku 2016 dosiahnu plodnosť málo početné vekové ročníky. Na grafoch vidíme úzke riadky vo vekových intervaloch od 10 – 25 rokov. Staršie ročníky sú pritom omnoho širšie. Tieto užšie riadky sa budú posúvať postupne hore do vyššieho veku, kedy môžu mať ženy deti. Vzhľadom na to, že týchto žien je menej ako žien s vyšším vekom, bude sa rodiť menej detí. Na tento trend zároveň vplýva ukazovateľ úhrnnej plodnosti na úrovni 1,02 pre mesto Trenčín. Ukazovateľ úhrnnej plodnosti zjednodušene vyjadruje, koľko detí sa narodí matke počas jej života. Optimálna hodnota tohto ukazovateľa je na úrovni 2,1.

Starnutie obyvateľstva

Druhá tendencia sa týka celej populácie. Tá starne. Tento trend je prítomný na celom Slovensku a mesto Trenčín nie je žiadnou výnimkou. Po roku 2016 sa dostane veľký počet žien i mužov do dôchodkového veku. Na grafe to môžeme vidieť nasledovne: veľmi široké riadky sa začnú postupne posúvať na grafe smerom hore, pričom je počet týchto obyvateľov značne početný oproti mladším ročníkom, ktoré sú na grafe užšie. Stredná dĺžka života pri narodení v SR dosahuje 69,77 roka u mužov a 77,57 roka u žien, čo sú údaje za rok 2002. Vyplýva z toho rozdiel 7,8 roka.

Vylúštenú tajničku zo 16. strany pošlite na korešpondenčnom lístku alebo prineste osobne na adresu redakcie INFO Farská 1, 911 64 Trenčín najneskôr do 29. 10. 2004. Cenu venovala Nadácia F. A. Hayeka. Sú to knihy, predávané nadáciou, v hodnote 1 500 Sk, podľa výberu výhercu.

VÝSLEDKY PROGNÓZY: VÝVOJ CELKOVÉHO POČTU OBYVATEĽOV

Stabilizácia počtu obyvateľstva do roku 2016

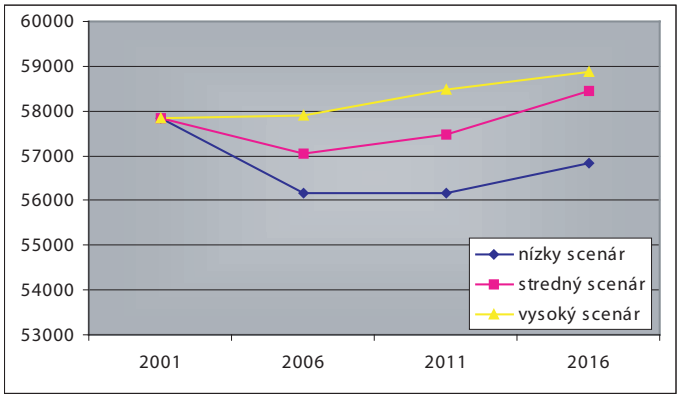

Celkový počet populácie v meste Trenčín bude do roku 2016 stabilizovaný, čo môžeme vidieť i z tabuľky. Vývoj obyvateľstva je zároveň popísaný v troch variantoch. Nízkom, strednom a vysokom. Pre potreby PHSR bol použitý stredný variant.

Pri generovaní vývoja počtu obyvateľov za predpokladu nezmenenej plodnosti a úmrtnosti, na základe údajov z roku 2016 a nulovom migračnom salde už od roku 2021 nastal pokles počtu obyvateľov a do roku 2051 by dosiahol počet obyvateľov mesta necelých 44 tisíc a podiel obyvateľov starších ako 60 rokov by bol až 40 percent. Tento dôležitý hovorí o nevyhnutnosti prijať viaceré rozvojové programy i v meste Trenčín tak, aby sa mesto stalo atraktívne pre čo najširšiu populáciu.

	2006			2011			2016		
	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu
nízky	26769	29400	56169	26693	29461	56154	27105	29716	56821
stredný	27236	29812	57048	27394	30084	57478	27967	30478	58445
vysoký	27694	30215	57909	27929	30560	58489	28191	30689	58880

Cieľ plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

V návrhu projektu je predložená koncepcia systémového a štrukturálneho rozvoja mesta Trenčín po ekonomickej a spoločenskej stránke. Realizátori tohto projektu si vzali za cieľ na základe praktických skúseností, požiadaviek predstaviteľov mesta Trenčín a analýzy skutkového stavu v meste Trenčín navrhnúť konkrétne opatrenia, ktoré zabezpečia trvalo udržateľný rozvoj a lepšie životné podmienky pre každého jednotlivca. Navrhované kroky v tejto práci sa osvedčili v mnohých vyspelých krajinách sveta a použité prístupy - dôraz na slobodu jednotlivca, zodpovednosť, konkurenciu, súkromné iniciatívy jednotlivcov a vlastnícke práva - predstavujú všeobecne platné princípy.

INFO	sídlo v Austrálii	1	v hudbe pomaly, voľne	hviezda v súhvezdí orla	v, vo po česky	Internatio-nal Labour Organiza-tion	rúbala, sekala	autor: Jozef Páleník	3	Exekutiv--Komitee (skr.)	predpona s významom jeden, jediný	2	nie iba, nielenže
odplaviť								bývalý brankár Lokomotí-vy Košice					
odletela								nejaká					
								slovo úcty v arabských krajnách					
začiatky dní					meno nórskych kráľov					biblický moreplа-vec			
					4								
značka kozme-tiky						koľkí, ktorí				obstacle clearan limit			
						indiánska zbraň				bieloruská rieka			
pomôcky: ATAIR, AZU, BUNI, ENAK	pálil sa, blčal						druh svieč-kovice				dvojhláska		
	zorala						záves				účivo žiadaj		
Požiarna ochrana (skr.)			súprava	vták živiaci sa zdochli-nami				župný úradník (hist.)					
Office Stategic Service (skr.)				pracuje na stave				anglický šľachtic					patriaci otcovi
				vieme po česky				pán (z angl.)					
mo-ravské mesto						National security agency (skr.)				osobné zámeno			
privá-dzam na svet						predpoveď výsledku				časť zápasu			
						samec kozy				vápencové pohorie			
bývalý futbalový reprezen-tant							365 dní				holmium (zn.)		
							pádová otázka				sídlo v Nigérii		
popevok			praotec praobyvat. Palestíny					patriaci srbovi					
			riečica										
umenie (kniž.)				brazílske sídlo				ženské meno (5.6.)					
				dvojkole-sový vozík				klamstvo					
pomôcky: IPO, LDPD, O-O, POJI	druh jeleňa					nahlas, hlasito							pripi-sovali niekomu vinu
	nie tak, inak												
acyklický uhľovodík						oddiel od-straňovania následkov				predpona („rovnaký“)			
						pobalamutiť				sociálnodem. strana Nem.			
neope-čiatkuj (hovor.)							jestvoval				verejná bezpečnosť (býv. skr.)		
							pokos				kruh		
ampér hodina (skr.)			nástenný gobelín					patriaci Edkovi					
			495 rím. číslicami					divý osol					
kovový prvok				písmeno S (hovor.)					sídlo v Bolívii				
				skratka receptu									
pomôcky: SEMAN, SURI, USA	vzdych	nylónová priadza							časť ruky				
		hromada							listnatý strom				
Slo-venská koruna (skr.)			jasal							zápis malej rošády			
			starogr. boh lesov							na toto miesto			
potápaj				Institut Pasteur			tón „G“ zvýše-ný o poltón				abvolt (skr.)		
				roľnícke družstvo			lekárska komora (skr.)				neptunium (zn.)		
optické umenie						hrubší tvrdý lisovaný papier							
juho-africký pštroso-vitý vták						český herec (Jiří)							

INFO TRENČÍN - informačné noviny samosprávy mesta Trenčín. Vydáva Mesto Trenčín. Vychádza každých 14 dní. Uzávierka čísla je vždy v pondelok do 10. h. Ročník VI. Náklad 22 180 ks. Adresa redakcie : INFO Farská ul. 1, 911 01 Trenčín. Tel./fax: 032/650 42 15. mobil: 0902-911 075, e-mail: info@trencin.sk, zodpovedná redaktorka: Mgr. Zuzana Moravčíková, grafika: Radoslav Jánoš. Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia a nehonoruje. Distribúcia: Shiculka&Macatch, Tlač: MERKANTIL. Vydávanie registrované Okresným úradom v Trenčíne, r.č. A 99/06635-PT1 zo dňa 1.3.1999. Nepredajné, rozširované do schránok všetkých domácností v meste Trenčín.